

toch had Huizinga gelijk toen hij stelde dat eerst dankzij Oppermann in ons land duidelijk sprake was van de 'heilsame twijfel, die op het veld der middeleeuwsche oorkondengeschiedenis zoo-veel onkruid heeft uitgewied'.³⁷⁾

Het tweede deel van het artikel in het *Rotterdamsch Jaarboekje* 1892 was een verzameling van alle door Muller in de Rotterdamse handschriftenverzameling gevonden losse berichten aangaande Rotterdams middeleeuwse geschiedenis. Vele daarvan waren door Jacob Lois vervaardigde afschriften uit andere kronieken. Consciëntieus vergeleek Muller deze afschriften met het origineel en kwam daarbij tot de ontdekking dat Lois herhaaldelijk in zijn afschrift de naam Rotterdam had toegevoegd, terwijl deze in het origineel ontbrak - aldus heel wat van Lois verzinsels ontmaskerend. Dat dit van belang was, wordt duidelijk als men bedenkt dat Nicolaas Zas voor zijn kroniek over Rotterdam van Lois' aantekeningen gebruik heeft gemaakt,³⁸⁾ dat de geschriften van Lois en Zas nadien nog als bron van betekenis zijn gebruikt en dat met name Zas' kroniek in de *Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam* met enige waardering besproken wordt.

In de jaren die op de publicatie in het *Rotterdamsch Jaarboekje* volgden, werd op Mullers tijd vooral beslag gelegd door het geschil rond het Heilige Geesthuis, waarvan hij een der regenten was. Dat hij dat tot een goed einde bracht en vervolgens zijn boek over die instelling het licht deed zien, is hiervoor reeds vermeld. Inmiddels werd toen door Unger en Bezemer al gewerkt aan wat de publicatie zou worden van de *Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam*, zodat wat dit betreft Mullers wens dat eerst alle bronnen voor die geschiedenis werden verzameld, in vervulling ging. Zelf werd hij nu beziggehouden door het redigeren van de annotatie bij Fruins *De oudheid van Rotterdam*, dat in 1902 verscheen in deel VI van diens verzamelde werken.³⁹⁾ Hij was op grond van zijn grote kennis over Rotterdams oudste geschiedenis voor dit werk gevraagd door de redacteurs, P.J. Blok en zijn neven P.L. en S. Muller.

Geheel in overeenstemming met zijn plannen begon Muller vervolgens aan de studie naar de middeleeuwse parochiële indeling in Schieland. Ook nu groeide wat een studie op een beperkt gebied had kunnen zijn uit tot een omvangrijk werk, waarin de kerkelijke indeling van heel het oude bisdom Utrecht werd behandeld. Het gedeelte *Bronnen* daarvan verscheen in 1906, het tweede deel, over de indeling zelf, was in 1915 gereed.⁴⁰⁾ Aan de erbij